



TURISTIČKA KANOJA



J. TUNNEY



Z. TUČAN-STEFANINI

za parternu gimnastiku (*Trois dialogues de l'exercice de sauter et voltiger en l'air*, Pariz 1599). Od gimnastičkih sprava upotrebljavao je krugove, odraznu dasku i gimnastički stol.

Tučan, Fran (1878–1954), mineralog, sveuč. profesor, akademik; planinar. Bio je tajnik HPD (1921) i planinarski publicist. Napisao: *Velebiti i susjedne planine*, 1910.

Tučan, Fran (1911), dipl. pravnik; atletičar, veslač, sp. funkcionar, član HAŠK. Bio je stručni tajnik Fiskulturnog saveza Hrvatske za grad Zagreb (1945–48). Postigao JR u trčanju na 400 m, 800 m, 1500 m i 300 m; prvi na BI 1931 u trčanju na 400 m i u štafeti 4 x 400 m; prvi na PJ 1932 u krosu na 10 000 m.

Tučan-Stefanini, Zulejka (1912), nastavnica tjele. odgoja, učiteljica skijanja; svestrana sportašica. Prva na PJ 1933 i 1935 u sp. gimnastici. Najbolje rezultate postiže kao članica atletske sekcije HAŠK (1929–41) i SD Dinamo (1945–53); prva na PJ 1936 u krosu na 2000 m. Jugosl. rekorderka u skoku uvis (1932–48), u bacanju kugle (1933–47), u trčanju na 80 m preko prepona, u trčanju na 200 m, u bacanju koplja i u troboju. Kao članica ASK, 27. I 1929, nastupila na prvoj javnoj košarkaškoj utakmici u Zagrebu. Sudjelovala na OI 1936.

Tufekčić, Osman (1900–57), načelnik Sokolskog društva u Lukavcu i Sokolske župe Tuzla; protagonist odbojke u BiH.

tulup (engl. toe-loop), umjetničko klizanje i koturaljanje: skok s luka natrag van na luk natrag van iste noge. Odstok se pojačava za badanjem zubaca klizaljke (odn. čepa koturaljke). Rotacija klizalica je u smjeru odskočnog luka. T. mogu izvoditi i parovi, odvojeno, ali uskladeni i u dizanju sa samostalnom vrtinom. Partner hvata partnericu prije njena doskoka i spušta je u doskočni luk. T. se naziva i bodeni ritberger.

tuljlik > anorak

Tuma, Emanuel (1911–74), višestruki prvak Jugoslavije u umjetničkom klizanju između dva svj. rata i poslije Oslobođenja (1946 i 1948). Posljednji deceniji života proveo u Sportskom dvorani Tivoli (Ljubljana) kao savjetodavac mladim klizalčima.

Tuma, Henrik (1858–1935), dipl. pravnik i političar, publicist; alpinist, poznati planinarski teoretičar i pisac. Kao aktivni alpinist opredijelio se za stav TK Skala nasuprot Slovenskom planinskom društvu. Bio predsjednik RTD Prijatelj prirode. Izveo je nekoliko prvenstvenih uspona. Skupljao je toponomastičku građu (toponomastika, nauka o značenju i podrijetlu imena mjesta). Napisao: *Pomen in razvoj alpinizma*, Ljubljana 1933.

Tunney, James (1898–1978), profesionalni boksač SAD; prvak svijeta u teškoj kategoriji od 23. IX 1926 (Jack Dempsey); 1930 nepobjeđen se povlači iz ringa.

tunj (tuna), riba koštunjača iz porodice tunja. Glava joj je čunjasto zašiljena, a tijelo vretenasto i prekriveno sitnim ljuskama. Dosegne duž. do 5 m, a tež. do 500 kg. Živi u jatima. Hrani se uglavnom sitnom plavom ribom. Sp. ribolov na t. izvodi se iz specijalno građenih i brzih motornih čamaca udičarskim priborom teške konstrukcije (veliki kotur s multiplikatorom obtaja, reduktorom i kočnicom), tzv. atletske ribolov.

tura, višednevno planirano kretanje po prirodi u kojem su etape, maršrute i vrste kretanja unaprijed određeni. T. se može realizirati hodanjem (planinarska t.), kretanjem na skijama (skijaška t.), u vožnji kajaka (kajakaška t.), u vožnji biciklom (bici-klistička t.) itd.

Turanjanin, Borika (1905), nastavnica tjele. odgoja, od 1929 načelnica Sokolskog društva, a poslije i Sokolske župe u Mostaru gdje je poslije Oslobođenja inicirala osnivanje Gimnastičkog društva. Autor sletskih vježbi i akademskih sastava.

Turčina, Zinaida Mihailovna (1946), sovj. reprezentativka u rukometu od 1965, zaslužna majstorica sporta, članica FD Spartak (Kijev). Sudjelovala u reprezentaciji koja je na OI 1976 i 1980 osvojila prvo mjesto, na PS 1975 i 1978 drugo mjesto i na PS 1973 treće. U vrijeme njezinog nastupanja, FD Spartak je osvojio prvenstvo SSSR 1970–78.

turf (engl.), konjički sport: tratina, ledina, travnjak, utrina, travno trkalište; figurativno: utrka, trkački sport.

Turina, Vladimir (1913–68), dipl. inž. arhitekture, redovni sveučilišni profesor u Zagrebu. Projektirao je Stadion NK Dinamo (Zagreb, 1954) a sa suradnicima Dom sportova (Zagreb, 1964). Dobitnik je prve nagrade na natječaju za Stadion na Banjici u Beogradu (1947). Sudjelovao je na izložbama sp. arhitekture na OI 1948 u Londonu i 1952 u Helsinkiju.

turistička kanoa, čamc za kanoističke izlete i regate, uglavnom dvokleki, pretežno od

fiberglassa, a rjeđe od letvica i platna; duž. 4,8 – 5,5 cm, šir. 0,81 – 1 m, minimalne tež. 30 kg; takve kanoa opremljene su često jedrom i bočnom perajom (protiv klizanja) i služe za vožnju morem i jezerima.

turističko-rekreacijski centar, kompleks sp. površina, objekata i sadržaja u sastavu turističkog naselja (objekata). Svrha mu je da omogućiti gostima aktivan odmor, odn. bavljenje sp. rekreacijom u slobodnom vremenu. Ima površine za sp. igre, omogućuje aktivnost na i u vodi, na ledu i snijegu, što sve ovisi o lokaciji i godišnjem dobu.

turistika (franc.), pojava oblik f.k.; sp. pješčenje, izletništvo, logorovanje, motorizirani turizam (kamping, karavaning, piknik) u svrhu aktivnog odmora u prirodi. T. se naročito razvila poslije II svj. rata u industrijskim zemljama kao oblik aktivnog odmora i sp. rekreacije za vrijeme vikenda i god. odmora.

Turišćeva, Ljudmila Ivanovna (1952), sovj. reprezentativka u sp. gimnastici, zaslužna majstorica sporta, profesorica tjele. odgoja; prva na OI 1972 u višboju (pojedinačno i ekipno), druga u vježbi na tlu, treća u preskoku konja; prva na OI 1976 u višboju (ekipno), te druga u preskoku konja i u vježbi na tlu, treća u višboju (pojedinačno); prva na PS 1970 u višboju (pojedinačno i ekipno), na gredi i u vježbi na tlu, druga u preskoku konja i treća na dvovisinskim ručama; prva na PE 1971 u višboju (pojedinačno); prva na PE 1973 u višboju (pojedinačno), u preskoku konja, na dvovisinskim ručama, gredi i u vježbi na tlu; treća na PS 1969 u višboju (pojedinačno), na dvovisinskim ručama i u vježbi na tlu.

Turkey Cup, trofej koji dodjeljuje Turski stolnoteniski savez pobjedniku MI u igri ženskih parova.

Turneja »Četiri skakaonice«, tradicionalno međ. natjecanje u skijaškim skokovima poznato i pod nazivom Novogodišnja skakačka turneja; održava se od 1952 svake sezone u isto vrijeme (30.12., 1.1., 3.1. i 6.1.) na skakaonicama u Oberstdorfu (Schattenberg skakaonica), Garmisch-Partenkirchen (olimp. skakaonica), Innsbrucku (olimp. skakaonica) i Bischofshofenu (Aussenleitner skakaonica). Konačni poredak izračunava se zbrajanjem bodova, t.j. ocjena koje je skakač postigao u skokovima na sve 4 skakaonice.

Turner, Franc (1915), general-major JNA; sp. radnik i organizator; djelovao u Sloveniji i Beogradu. Predsjednik Stolnoteniskog saveza Jugoslavije (1951–53). U NOR na raznim rukovodećim dužnostima.

turnerstvo, gimnastički pokret nastao početkom XIX st. u Njemačkoj s ciljem da prirodni tjele. vježbanjem ojača tijelo i duh, osposobi ljude za veće napore. Osnivač i idejni vođa bio je Friedrich Ludwig Jahn, koji je t. vezao uz ideje oslobođanja od Napoleonove vlasti i ujedinjavanja Njemačke.

Turnfest (njem.), naziv za tjele. vježbe priredbe (sletove) njem. vježbača na spravama (turnera). Prva priredba održana je 1860 u Coburgu s oko 2000 sudionika.

turnir (franc. tournure; obrat, preokret), 1) srednjovjek. vitezovo natjecanje u bojnim vještinama a snazi; 2) natjecanje, borba, utakmica većeg broja natjecatelja ili ekipa u nekim sp. granama (bilijar, konjički sport, sp. ribolov, sp. ples, šah, stolni tenis i dr.). T. se u pravilu održava na jednom mjestu; natječe se ovisno o propozicijama različitih sistemima (kup-sistem, svaki sa svakim, kvalifikacione grupe i sl.) a cijelo natjecanje od početka do završetka odvija se